Poštnina plačana v gotovini

Leto XX.

TRGOVSKI LIST

Številka 79.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za ½ leta 90 din, za ¼ leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 16. julija 1937

Cena posamezni številki din 1·50

Gospodarstvu je potreben mir

Gospodarstvo v resnici napreduje le v miru. To resnico smo po svetovni vojni prav temeljito spoznali. Kljub vsem velikanskim dobičkom, ki jih je poklanjala vojna na vse strani, vendar veliko razdejanje — in to je bila vojna — ni prineslo dobička ne premaganim in ne zmagovitim državam. Po vojni je ostala za vse narode samo deficitna bilanca in njene posledice bomo čutili še dolgo.

Pa ne samo zunanjega miru potrebuje gospodarstvo, temveč tudi brez notranjega miru ne more živeti. More se celo reči, da je napredek gospodarstva direktno odvisen od notranjega miru, ki vlada v kateri državi. To je tudi čisto naravno. Kajti čim bolj so napete razmere, tem bolj je vsak poslovni uspeh tvegan, čim bolj so strasti razvnete, tem manj je zaupanja, ki je temelj vsakega uspešnega sodelovanja. Notranji boji pa tudi razdeljujejo narod na čisto ločene tabore, ki se dostikrat medsebojno tako sovražijo, da skušajo tudi s tujo pomočjo premagati drug drugega. Tuja pomoč pa ni nikdar cenena, temveč obupno draga in le prepogosto začetek konca lastne svobode. Sedanja španska vojna daje v tem pogledu prav poučne in svarilne nauke.

Dober gospodar zato nikdar ne bo netil notranjih bojev, temveč jih bo vedno skušal ublaževati, da se ne razrastejo v nacionalno katastrofo. Dober gospodar se bo zato vedno trudil, da nasprotja v narodu nikdar ne zavzamejo tako nevarnega obsega, da bi se narod razcepil v več taborov, ki bi bili s sovraštvom za vedno ločeni drug od drugega. Kajti takšna ločitev mora oslabiti silo naroda, mora zmanjšati celo njegov notranji trg, da trpi vse gospodarstvo, ker si narod nič več ne pomaga medsebojno, temveč samo drug drugega ovira. Naj bodo notranja nasprotja v narodu načelno ali iz drugih razlogov še tako utemeljena, vendar ne smejo nikdar postati tako močna, da bi onemogočala skupno konstruktivno delo vsega naroda. Pri vseh nasprotjih mora obveljati aksiom, da imajo vsi pripadniki enega naroda tudi en skupen smoter, za katerega morajo vsi složno delati.

To zlasti velja za majhne narode, ki imajo v borbi ali tudi samo v tekmi z večjimi narodi itak nad vse težavno stališče. Žalostna resnica pa je, da baš majhni narodi na to resnico najbolj pozabljajo in da se baš majhni narodi zagrizejo radi v takšno medsebojno sovraštvo, iz katerega ni prav nobene rešitve.

Imajoč te visoke skupne cilje vedno pred očmi, gledajo gospodarski ljudje z vznemirjenjem na najnovejše pojave v našem javnem življenju. Vidijo, kako se zopet od vseh strani oznanja sovraštvo in kaka mržnja raste. In nakrat bomo prišli tako daleč, da bo ta mržnja dominanta vsega našega javnega življenja in da bo ona tista sila, ki bo odločala o vsem. A mržnja je slepa in zato njeno delo vedno slabo.

Saj je res, da nikdar ne morejo vsi ljudje misliti vedno enako. To niti ne bi bilo dobro, ker bi zastal ves razvoj in ker bi vedno enako mišljenje niveliralo navzdol ves kulturni razvoj. Nobena nesreča zato ni, če nasprotja obstajajo, toda ta nasprotja naj služijo le razbistrenju pojmov, naj bodo le podnet za nove napredke, ne pa sama sebi cilj in namen. Ta nasprotja naj spodbujajo k večjemu delu, ne smejo pa postati tako velika, da ubijajo vsako delo.

Zlasti pa ne v današnjih dneh in današnjih razmerah. Kamor le pogledamo, povsod vidimo, kako nujno bi bilo treba dovršiti to ali ono delo, ki bi bilo v korist vseh, pa naj izpovedujejo to ali ono naziranje. Potrebujemo zvezo z morjem, potrebujemo zboljšanje cestnega omrežja, dati moramo ljudem zaslužka, udobna in zdrava stanovanja, oskrbeti vsa mesta in vasi z vodovodom, elektriko in kanalizacijo, regulirati moramo reke, izpopolniti svoje kulturne institucije itd., itd. Koliko neizmerno veliko dela povsod in kako neizmerno koristnega! V mržnji pa se na vse to koristno delo pozablja in misli le na negativne uspehe, ki prijajo mržnji. Nazadovanje je potem neizogibno.

Ne kot ljudje nezdravega kompromisarstva, ne kot ljudje, ki hočejo hoditi po posebni poti, temveč le kot gospodarski ljudje, ki vidimo škodo, kadar se vsem skupni cilji izgubljajo izpred oči, opozarjamo na koristnost sodelovanja vseh narodnih sil. In samo zato opozarjamo, da nobeno notranje nasprotje ne sme ogrožati osnove za to sodelovanje. Zato kličemo, da je za napredek gospodarstva potreben tudi notranji mir!

Važna razsodba upravnega sodišča

Obdačenje službenih prejemkov uradnikov, ki so obenem člani upravnega odbora

Zaradi prevelike gorečnosti nekaterih naših davčnih uradnikov imamo pri nas vedno tudi davčna vprašanja, ki drugod sploh niso nobena vprašanja. Tako je nastalo tudi vprašanje, če se plače uradnikov družb, ki so obenem člani upravnega odbora družbe, prištejejo k čistemu dobičku družbe ali pa se odbijejo od čistega dobička. Sedaj je to »vprašanje« rešeno, ker je o njem razsodilo upravno sodišče na podlagi naslednjega konkretnega primera.

Neka družba z o. z. ima poslovodjo, ki prejema za svoje delo ustrezajočo plačo. To plačo pa je davčna uprava prištela k čistemu dobičku družbe z o. z. Družba se je temu uprla s pritožbo na reklamacijski odbor, ki pa je pritožbo zavrnil. Proti tej odločbi se je družba pritožila na **upravno sodišče**, katero je odločilo v korist družbe dobesedno takole:

V upravnem spisu ni nobenega podatka, iz katerega bi bilo razvidno, da je poslovodja družabnik tožeče stranke. Le ta pa to okolnost zanikuje v upravno-sodni tožbi. Zato bo treba s pogodeno družbeno pogodbo in s poizvedbami pri pristojnem trgovinskem sodišču predvsem ugotoviti, ali je poslovodja X družabnik tožeče stranke ali ne. V primeru, da se bo ugotovilo, da poslovodja X sploh ni družabnik tožeče stranke, je stališče toženega oblastva že iz tega razloga nevzdržno.

Ako pa se bo potrdila domneva tožnega oblastva, da je poslovodja X hkrati tudi družabnik tožeče stranke, se bo moralo še nadalje ugotoviti, če dejansko obstoji zatrjevano službeno razmerje. Ta dokaz mora seveda doprinesti tožeča stranka. Tak dokaz bi bil po mnenju upravnega sodišča n. pr. doprinesen z dejstvom, da je službeno razmerje utemeljeno s pismenim pravnim aktom (n. pr. v družbeni pogodbi sami, ali s posebno sl. pogodbo), in da se izplačujejo prejemki poslovodji X kot poslovodji tožeče stranke kakor drugim uslužbencem iz kosmatih dohodkov podjetja.

V primeru, da tožeča stranka dokaže nesporno obstoj službenega razmerja med njo in družabnikom-poslovodjo X, ni nobenega zadržka, da se plača slednjega ne bi smatrala za odbitno režijsko postavko v smislu čl. 54. **točka 3. zakona o neposrednih davkih, dasi je imenovani sočasni družabnik tožeče stranke. Pač pa je njega plača, ki jo prejema kot poslovodja, potem zavezana uslužbenskemu davku.**

Če pa tožeča stranka obstoja službenega razmerja ne bi mogla dokazati, spadajo prejemki družabnika-poslovodje X kot poslovodje sicer v davčno osnovo pridobnine, niso pa v tem primeru zavezani uslužbenskemu davku.«

Tako se glasi razsodba upravnega sodišča, proti **kateri se davčna uprava, oziroma reklamacijski odbor, ni pritožila, ter je postala pravomočna.**

Iz gornjega sledi popolnoma jasno, da se plače poslovodij, članov uprave in javnih družabnikov, ako vsi ne sodelujejo v podjetju, **ne smejo smatrati kot del čistega dobička** oz. se ne smejo prišteti k pridobnini, marveč so te plače, ako obstoji pogodbeno razmerje v smislu razsodbe upravnega sodišča, zavezane samo plačilu uslužbenskega davka.

Tako je pravilno rešeno »vprašanje«, ki dejansko sploh ni bilo nobeno vprašanje in ki ga je ustvarila le prevelika gorečnost nekaterih davčnih uradnikov. Ali je res ta gorečnost tako zelo dobra in potrebna?

Škodljivci našega lesnega gospodarstva

Tuji špekulanti uničujejo naš kredit v tujini

Dunajski »Internationaler Holzmarkt« je objavil zanimivo zgodbo, kako tuji špekulanti sleparijo po svetu na račun naših gozdov in na račun kredita našega lesnega gospodarstva. Na kratko povedano je vsebina te zgodbe naslednja:

Že več let se propagira misel o izkoriščanju večjih gozdnih kompleksov na hercegovsko-črnogorski meji v bližini Dubrovnika. Po mnogih brezuspešnih prizadevanjih je končno le kazalo, da pride do izkoriščanja teh gozdov. Brata Marić v Sarajevu, ki sta imela v tem območju veliko gozdno posest, sta dobila na te svoje gozdove **od Narodne banke posojilo v višini 5 in pol milijona din.** Narodna banka je hotela ta kredit že dolgo odpovedati in zato sta iskala brata Marić denar drugod. Tako sta prišla tudi v stik z nekim **Arpadom Nobelom** v Budapešti, ki je prevzel obveznost, da se pogodi z Narodno banko. **Plačal je Narodni banki 2 milijona din in s tem je bilo njeno 5 in pol milijonsko posojilo poravnano.**

S pogodbo Narodne banke v roki je nato Nobel v spremstvu svojega pomočnika Hutha odpotoval v London, kjer sta našla interesente, ki so bili prepričani, da so ti gozdovi mnogo več vredni, ko pa je dala Narodna banka nanje 5 in pol milijona din posojila. Da bi nove interesente še bolj prepričala, sta jim dala Nobel in Huth tudi lažne informacije o teh gozdovih. Tako sta pripovedovala o velikanskih zalogah lesa, pripovedovala, da je tu tudi moderna žaga in lagala sta tudi o oddaljenosti teh gozdov od pristanišča.

S temi lažmi se jima je posrečilo izvabiti od nekaterih angleških in neke nizozemske tvrdke večje vsote za izkoriščanje teh gozdov. Ustanovljena je bila v ta namen tudi posebna družba Standard Energy Co. Limited v Londonu, za katere generalnega ravnatelja je bil imenovan Arpad Nobel. Ustanovljenih je bilo tudi več afilacij ter še ena družba v Dubrovniku. Za ustanovne stroške, za renoviranje žage ter za kritje bančnega kredita je bilo določenih takoj spočetka 10.000 funtov (2,380.000 din). Poleg tega pa so dobili direktorji na ponudbe lesa po silno nizkih cenah od raznih londonskih firm še znatne kredite. Na ta način sta zbrala Nobel in Huth okoli 34.000 funtov.

Iz raznih razlogov je prišlo kasneje do preiskave o premoženjskem stanju družbe. Izkazalo se je, da **družba sploh nima nobenega denarja in da tudi ni mogoče ugotoviti, kako se je denar uporabil.**

Ugotovilo se je le to, da je izdal direktor Huth **za razna potovanja po Evropi 3000 funtov** (nad 700 tisoč din), kar se je moglo pojasniti samo na ta način, ker si je najel vedno najdražje sobe po luksuznih hotelih. Pa niti ti velikanski izdatki niso zadostovali, ker več hotelov v Zagrebu, na Dunaju in v Budapešti zaman zahteva plačilo za svoje račune, ker je te plačeval Huth tudi z nekritimi čeki. Prav tako kakor Huth, je zapravljal denar tudi generalni direktor Nobel. Samo v Dubrovniku je izdal v dveh in pol meseca **za reprezentacijo 200.000 din.** Pa tudi vse to velikansko zapravljanje ne more pojasniti, kam so izginili milijoni, ki sta jih prejela Nobel in Huth.

Posledica vse te sleparije je, da je bila družba **v Londonu likvidirana in da so bili angleški in nizozemski upniki ob svoj denar.** Druga in za nas neprijetna posledica pa bo, da bo **trpel ugled našega gospodarstva,** da bo padel naš kredit, ker pač tuji upniki ne bodo razlikovali med tujimi špekulanti in našimi solidnimi lesnimi gospodarji.

Ta druga posledica je za nas tem bolj krivična, ker so naši lesni industrialci vedno svarili pred temi tujimi špekulanti ter so potegnili med njimi in seboj ostro črto.

K tem odkritjem pa pristavlja »Jugoslovenski Lloyd« še par zelo potrebnih in pravilnih pripomb. Tako list ugotavlja, da so naši lesni industrialci ponovno opozorili tako naše oblasti ko tuje interesente, naj bodo previdni. Ta opozorila pa so bila zaman in deloma tudi po krivdi samega lista »Internationaler Holzmarkt«, ker je ta list pred leti delal velikansko reklamo za te črnogorske gozdove ter s tem vplival na Nizozemce in Angleže, da so zagrabili za ta »posel«.

Huth in Nobel pa nikdar ne bi mogla doseči tega, kar sta dosegla, **če ne bi imela dobrih zvez z nekaterimi znanimi sarajevskimi in beograjskimi »lesnimi veličinami«.** V resnici bi bil že čas, da bi se te veličine ostro prijele in da bi se končno preprečilo, da te veličine uničujejo kredit našega gospodarstva in tudi naše države. Za tuje interesente pa naj bo vsa zadeva nauk, da se bodo v bodoče obračali le na naše solidne domače firme, ne pa na one naše brezposelne lesne veličine, ki so pri nas že davno izgubili ves ugled in vso veljavo in ki žive le od izkoriščanja svojih »dobrih zvez«.

Prizad plačuje novo pšenico po 180 din

Po vesteh iz vrst žitnih trgovcev nakupuje Prizad še vedno pšenico za Nemčijo, kar dokazuje, da še vedno ni bilo poslanih v Nemčijo vseh dogovorjenih 15.000 vagonov pšenice. V tem je tudi razlog, da plačuje Prizad pšenico po 180 din.

Nova cena pšenice pa še ni določena, ker hoče kmetijsko ministrstvo najprej natančno ugotoviti višino letošnje žetve.

Podržavljenje francoskih železnic

Na kongresu francoskih socialistov v Marseillu je Leon Blum napovedal v svojem govoru, da bo Chautempsova vlada **še pred 1. avgustom** podržavila francoske železnice. Ustanovila se bo nacionalna francoska železniška družba, katere osnovni kapital bo znašal 40 milijard frankov. Država bo imela večino delnic, in sicer za 28 milijard frankov. Teh 28 milijard pa država ne bo plačala, ker gre tu za znesek, ki ga je francoska država železniškim družbam že izplačala za kritje njih letnih deficitov.

Gospodarsko sodelovanje podonavskih držav se pripravlja

Podlaga novih gospodarskih odnošajev med podonavskimi državami naj bi bila v tem, da bi si podonavske države medsebojno dovolile posebne ugodnosti glede carine ter uvoza blaga. Po češkoslovaškem načrtu naj bi bil v vseh podonavskih državah uvoz iz drugih podonavskih držav carine prost. To pa je mogoče izvesti le, če pristanejo države, ki imajo s podonavskimi državami sklenjene trgovinske pogodbe na podlagi klavzule o največji ugodnosti, da ta klavzula ne velja tudi za ugodnosti, ki si jih podonavske države medsebojno dovolijo. Kakor kaže izjava ameriškega poslanika na Dunaju g. **Messersmitha**, se more pričakovati, da se bo to tudi doseglo. Poslanik Messersmith je imel namreč v New Yorku predavanje o gospodarskem stanju Podonavja. V svojem predavanju je priporočal, da bi podonavske države gospodarsko čimbolj sodelovale, ker bi se s tem utrdil mir. Združene države Sev. Amerike bodo pri tem podonavskim državam pomagale in tako tudi glede klavzule o največjih ugodnostih. »Zakaj bi se Združene države ne odrekle nekemu zastarelemu načelu zunanje trgovine? Treba je sprejeti novo vrsto trgovinskih pogodb, zlasti če bi te služile zboljšanju gospodarskega življenja v Evropi.« Ker je dal poslanik to izjavo vsekakor v soglasju z ameriško vlado, ji pripisujejo tem večji pomen.

Jugoslavija plačuje svoje dolgove

Po uradnih podatkih so bila v proračunskem letu 1936/37. izvršena naslednja plačila za naše notranje in zunanje dolgove.

	predvideno:	izplačano:
franc. fr.	89,909.506	83,957.922
dolarjev	2,103.112	1,233.886
funtov	5.587	5.139
mark	700.000	700.000
dinarjev	324,581.563	383,921.510
zl. kron	371.478	v dolarjih
švic. fr.	1,000.000	—

Velika razlika med predvidenimi in dejanskimi izplačili v dinarjih, frankih in dolarjih izhaja iz tega, ker so krediti za jugoslovansko tranšo 7% stabilizacijskega ter Blairovih posojil predvideni v fr. frankih in dolarjih obenem s tujimi tranšami teh posojil. Razlike pa so z virmani izravnane.

Pogajanja s francoskimi, angleškimi in ameriškimi upniki so bila zaključena, ko je proračun za leto 1936/37. že stopil v veljavo. Tudi zato so nastale razlike.

Letna skupščina družbe »Dalmatienne«

Dne 9. julija je bila v Parizu letna skupščina družbe »La Dalmatienne«. Na občnem zboru se je ugotovilo, da je kriza na trgih, ki zanimajo družbo, znatno popustila. Družba je mogla plasirati svoje izdelke v večji meri. Otežkočena pa je bila prodaja zaradi raznih omejitev ter zaradi devalvacije nekaterih evropskih valut. Vendar pa se je proizvodnja cianamida in karbida povečala, prav tako tudi prodaja obeh izdelkov, dočim je proizvodnja električnega toka nazadovala. Vrednost proizvodnje je narasla na 6,8 milijona frankov, dočim je znašala v letu 1935. samo 5,5 milijona frankov. Kljub temu pa se tudi letos ne bo izplačala nobena dividenda.

Slabša žetev pšenice

Po poročilih iz Romunije, Madžarske in Jugoslavije bo letošnja žetev slabša od lanske. Po teh poročilih se sodi, da bo v vseh treh državah žetev za približno 6 in pol milijona stotov manjša kakor v letu 1936.

Donos žetve se ceni takole:

	1937 milij.	1936 stotov
Jugoslavija	25,0	29,0
Romunija	33,0	35,0
Madžarska	23,5	24,0
Skupno . .	81,5	88,0

Od 1. avgusta do konca junija je bilo iz vseh treh držav izvoženo okoli 200.000 vagonov pšenice, in sicer iz Jugoslavije 49.000, Romunije 90.000 in Madžarske 60.000 vagonov. V vseh treh državah je ostalo za izvoz stare pšenice še okoli 25.000 vagonov. Sodi se, da bodo mogle letos izvoziti pšenice: Jugoslavija 30.000, Romunija 85 tisoč in Madžarska 70.000 vagonov, skupno 185.000 z rezervo iz leta 1937. pa 210.000 vagonov.

Po stanju žetve v Češkoslovaški, Nemčiji in Franciji se more pričakovati, da se bo letos pšenica laže oddala kakor lani. Romunija si je že zagotovila odjem 50.000 vagonov, Madžarska pa odjem 45 tisoč vagonov pšenice. A tudi Jugoslavija bo z lahkoto izvozila svojo pšenico, saj ima letos za okoli 30.000 vagonov pšenice manj za izvoz ko lani.

Jakob Zadravec, svetnik Zbornice za TOI:

Cene letošnje pšenice

Pasivna Slovenija ne zmore povišanih cen

Te dni je bila v Beogradu anketa glede cen, ki se naj določijo za novo pšenico. Ankete, ki jo je sklical Prizad, sta se udeležila tudi zbornična svetnika Zadravec in Smrkolj. O sklepih in poteku ankete nam je poslal zborniční svetnik Zadravec naslednje poročilo, za katerega se mu iskreno zahvaljujemo in ki ga objavljamo v celoti:

Anketi, ki ji je predsedoval g. Marković, ravnatelj Privilegirane d. d. za izvoz zemeljskih proizvodov v Beogradu, so prisostvovali zastopniki zbornic iz Zagreba, Novega Sada, Osijeka, Beograda, Petrovgrada in Ljubljane. Posvetovanja so se analogno lanskim vršila zaradi ugotovitve zalog, stanja letine, konsuma izvoznega viška in konstelacije cen, pri čemer je bilo konstatirano:

1. da je **svetovna situacija glede** na stanje količin in cen absolutno nejasna ter odvisna od menjajočih se trenutnih razpoloženj evropskih držav in Amerike,

2. da se smatra **letošnja žetev pšenice v naši državi** v splošnem po količini **za 10% manjša** ko lani, medtem ko je **po kvaliteti boljša** (težja in zdravejša).

Upoštevaje, da se je lani (tozadevna lanska ugotovitev se je v praksi izkazala kot najbližja dejanskim razmeram) pridelalo 26 milijonov metrskih stotov pšenice, se ocenjuje letošnji pridelek iz 3¾ milij. oralov posejane površine na okroglo **23 milijonov centov**, oziroma priračunši prehodne količine starih zalog cca ¾ milij. centov, skupno torej na 23¾ milij. centov pšenice.

Ta količina pšenice bi naj porazdeljena služila tem namenom:

za setev	4 milij. q
za potrošnjo producentov	9½ milij. q
za potrošnjo konsumentov	6½ milij. q
za prehod v novo kampanjo	1 milij. q
skupaj . .	21 milij. q

ter bi torej za izvoz preostalo 2¼ do 2¾ milij. q pšenice oz. 25.000 do 27.500 vagonov.

Ta dejstva, posebej pa splošna situacija na svetovnem trgu, ki povzroča **čvrsto tendenco** ameriških in ostalih inozemskih borz, **opravičuje stalnost cen** na domačem trgu ter okolnost, da se skuša s starimi cenami preiti v novo kampanjo.

V razgovoru o prodaji v tuzemstvu se je ugotovilo **nazadovanje prometa in produkcije radi pomanjkanja izvoza mlevskih izdelkov** (izvažajo se samo krmilne vrste), v debati o primernosti intervencijskih cen pa se je označila kot primerna začetna cena din 150 od potiških postaj, kar bi približno odgovarjalo 10 param izpod sedanjih notacijskih cen oziroma za moko nulbaza 250·— do 260·— din od banatskih postaj.

Zborniční zastopnik g. Axelrad je priporočal v izogib morebitnim razočaranjem, naj se ne postavijo previsoke ravnalne cene, ker je mnenja, da mlini, ki sicer po navadi absorbirajo ⅓ nove ponudbe, pri ceni, ki bi bila višja od dinarjev 150·—, ne bodo kupovali ter da se bo radi tega celotni trg navalil na Prizad, ki nima možnosti sprejeti celotne ponudbe.

V istem smislu je govoril tudi zastopnik ljubljanske zbornice **Smrkolj**, ki je bil mnenja, da z ozirom na **pasivnost Slovenije in na težke življenjske pogoje uradništva, delavstva in viničarjev ne kaže pretiravati cene, to tembolj, ker visoke železniške tarife itak izdatno podražujejo vsakdanji kruh v dravski banovini.** G. Smrkolj je zato apeliral na odločujoče faktorje, da naj pri čuvanju interesov kmeta-producenta **ne pozabljajo na težke življenjske razmere slovenskega prebivalstva.**

Tem izvajanjem se je s kratkim dodatkom pridružil podpisani.

Pri posvetovanju o ceni kruha, ki bi se pokazala za primer zvišanja cen na din 180·— in 200·— za pšenico kot potrebna, se na željo g. Markovića izvedejo kalkulacije mlinov iz različnih delov države. Za slovenske mline jo bom predložil podpisani.

V zvezi s tem je potrebno, da tudi Zbornica v Ljubljani podpre stališče ankete, oziroma **predloge g. Smrkolja** ter jih v obrazloženi spomenici predloži ministru za trgovino, obrt in industrijo.

Pri posvetovanjih o praktični vrednosti sreskih in banovinskih odborov za določevanje cen se je izrekla želja, da se v sreske odbore pritegnejo mlinarji, ki se pečajo z nakupom pšenice in trgovskim mletjem, ker morejo samo ti pravilno informirati odbor o gibanju cen in o določevanju istih.

Zbornice pa naj pri banskih upravah intervenirajo v navedenem smislu.

Pripominjam še, da bo po zagotovilu g. Markovića vprašanje cen v teku tekočega tedna rešeno.

Primerjalna kalkulacija mlina v dravski banovini na motorni pogon

	din	din	din
Nakupna cena pšenice v Gornjem Banatu	150·—	180·—	200·—
Stroški vozarine in provizije	36·—	36·—	36·—
Nabavna cena pšenice	186·—	216·—	236·—
Bruto stroški mlenja, vreč, amortizacije itd.	26·—	26·—	26·—
Odpadajoči davek na poslovni promet za 100 kg	10·68	12·11	13·12
Stroški meljave per 100 kg skupaj	222·68	254·11	275·12

Stroški meljave se porazdele:

	Cena		Cena		Cena	
na 32% moke 0	300·—	96·—	335·—	107·20	365·—	116·80
na 16% moke 2	280·—	44·80	315·—	50·40	345·—	55·20
na 20% moke 5	250·—	50·—	290·—	58·—	315·—	63·—
na 6% moke 7	200·—	12·—	235·—	14·40	260·—	15·60
na 3% krm. m.	100·—	3·—	110·—	3·30	115·—	3·40
na 21% otrobi	90·—	18·90	100·—	21·—	105·—	22·00
Dohodki meljave per 100 kg		224·70		254·30		276·—
Ker znašajo dohodki		224·70		254·30		276·—
stroški pa		222·68		254·11		275·12
ostane torej zaslužka per 100 kg		din 2·02		din 0·19		din 0·88

Glas naših trgovcev

Pozor trgovci!

Od raznih naredb, nelogičnih ali nejasnih določil nas bo kmalu prav hudo glava bolela. Bati pa se moramo, da nas bodo osrečili še z novimi težkimi predpisi. Tako smo dobili iz nekega večjega mesta bolj na jugu naše domovine sporočilo, da hodijo finančni organi po trgovinah in zahtevajo od trgovcev, da jim predložе račune, če so ti kolkovani. To bi bilo sicer še v redu, dasiravno je vprašanje, če mora trgovec res že tudi račune vsakemu predložiti v pogled. Nekaj novega je pa, da zahtevajo, da morajo biti kolkovane tudi takozvane dobavnice. Če niso tudi te kolkovane, sledi takoj huda kazen. Tako so v tem mestu kaznovali trgovce po din 80·— za 1 račun in so na ta način v vsem mestu kasirali 150.000·—. Vprašanje je, ali obstoji tak predpis ali ne. Naj nam finančna oblast to vprašanje pojasni. Če mora že trgovec kolkovati kopijo, kolkovati račun, ali mora potem kolkovati še dobavnico, za katero itak sledi pravi račun. Sicer bi pa priporočali trgovcem, da v izogib vseh takih šikan svojemu osebju naroče, da se takoj spiše račun in da se ta priloži blagu brez dobavnice. Tako vsaj ne bo treba kolkovati dobavnic.

Carinski paketi

Dosedaj nismo kljub vsem naporom mogli doseči, da bi se sedanja praksa modernizirala. Trgovec, ki dobiva inozemske pakete, mora vsak dan pošiljati na pošto vprašati, če je prišel kak paket. Ali mislijo gospodje, da to ni zapravljanje časa? Vendar ni tako težko, da se to vprašanje ne bi moglo bolj praktično urediti. Ali se res ne bi dalo urediti tako, da bi pošta obvestila vsakega nabavitelja, kakor hitro dospe paket ali pa, da bi mu poslala originalno fakturo v podpis. Trgovec bo fakturo podpisal, priložil kopijo, oboje taksiral in bo tako pošiljal na pošto le takrat, kadar bo res imel pošiljko na potu, a ne vsak dan. Pošta naj si pa eventualno zaračuna kako malo takso. Zaslužila bi pošta in mi bi bili rešeni teh potov. Če že pride toliko taks na eno samo pošiljatev, potem je res že vseeno, ali plačamo še 1 ali 2 din več.

Če pa ne moremo doseči niti take malenkosti, potem je pač žalostno za nas!...

Razdružila se je in prešla v likvidacijo Kmetijska zadruga v Spodnji Polskavi. — Nadalje se je razdružila in prešla v likvidacijo Živinorejska selekcijska zadruga v Veliki Loki.

Politične vesti

Angleško zunanje ministrstvo je izdelalo nov kompromisni načrt glede kontrole v Španiji. Načrt obsega štiri točke, ki določajo: 1. V veljavi ostane kontrola na kopnem, ki se še izpopolni. 2. Namesto kontrole na morju se uvede samo kontrola v španskih pristaniščih, kjer bi mednarodne mešane kontrolne komisije nadzirale ves pomorski promet v španskih pristaniščih. 3. Obema strankama se prizna značaj vojujočih se strank, če se najprej določi pojem tihotapskega blaga, čigar uvoz je prepovedan, če bosta obe stranki spoštovali pravice mednarodnih kontrolorjev in če se odpovesta pravici blokade pristanišč. 4. Vsi ti predlogi pa se uveljavijo le, **če se takoj odpokličejo vsi tuji prostovoljci.** Odhod tujih prostovoljcev se mora izvršiti pod mednarodno kontrolo. Ti predlogi pomenijo skrajno mejo, do katere bi mogle popustiti Anglija in Francija. Če bi tudi ti predlogi propadli, potem je politika nevmešavanja definitivno propadla in Francija ter Anglija bi dobili zopet proste roke.

V Sevilji so odkrili zaroto oficirjev proti generalu Francu. 30 oficirjev je bilo ustreljenih, cela vrsta pa jih v zaporu še čaka, da pridejo pred sodišče. Nezadovoljstvo proti generalu Francu je nastalo predvsem zaradi predpravic, ki jih uživajo nekateri ožji prijatelji generala Franca, dočim so drugi oficirji slabo plačani. Tako poroča United Press.

Zaradi velikih 16 palčnih Kruppovih topov, ki so bili postavljeni **nasproti Gibraltarju,** je več angleških poslancev stavilo na vojnega in zunanjega ministra vprašanja. Poslanci so opozarjali ministra, da topovi gibraltarske trdnjave na te topove ne bi mogli odgovarjati. Ministra nista dala sicer na ta vprašanja nobenega jasnega odgovora, vendar pa se je iz njunih odgovorov videlo, da je tudi angleška vlada zaradi teh topov zelo vznemirjena.

Marsejski socialistični kongres je izrekel zaupnico Blumu s 4539 glasovi proti 10. 828 delegatov se je vzdržalo glasovanja.

Komunistični pariški list »Humanité« je objavil govor kardinala Pacellija ter dodal govoru pravi slavospev na papeža in Vatikan, kar je naravno vzbudilo v vsej francoski javnosti največjo senzacijo.

Francoska vlada je izdala na podlagi pooblastilnega zakona zakon o pobijanju dviganja cen ter zakon proti spekulaciji z devizami.

Pred Pekingom se je zopet razvila velika bitka, v kateri so imeli glavno besedo topovi. Več granat je padlo v mesto ter povzročilo veliko škodo. Kasneje so Japonci dobili povelje, da se umaknejo, kar so tudi storili. Tako Japonci ko Kitajci pošiljajo nove čete na sever.

Japonska vlada je izjavila, da ne bo ugodno sprejela nobenega posredovanja v njenem konfliktu s Kitajsko.

Pred Pekingom se zbirajo vedno večje čete Japoncev in Kitajcev. 100.000 komunističnih vojakov je prišlo iz svojih skrivališč ter se prijavilo vrhov. kitajskemu poveljstvu za boj proti Japoncem. Kitajsko časopisje piše, da je prišel čas obračuna z Japonci. Bojkot japonskega blaga se širi po vsej Kitajski. Kitajska zahteva, da se obnovi stanje pred 8. julijem, da se vse novo došle japonske čete umaknejo in da dobe kitajski trgovci, ki so imeli škodo zaradi zadnjih bojev, odškodnino.

Na Japonskem vlada vojna psihoza. Vse se pripravlja na vojno.

Japonci pravijo, da so za sedanji konflikt odgovorni Kitajci, ker zbirajo čete na severnem Kitajskem. Kitajci torej niti na Kitajskem ne bi smeli imeti čet.

Guverner Formoze je izdal na prebivalstvo otoka poziv, da mora biti vsak hip pripravljeno, če bi ga pozval japonski cesar k orožju.

Rusija bo koncentrirala ob mandžurski meji večje oddelke vojske, da veže čim večje število japonskih čet.

Iraški ministrski predsednik se je izrekel proti razdelitvi Palestine.

Litvinov obišče Švedsko in Finsko ter je treba smatrati njegov obisk kot dokaz zbližanja med Rusijo in skandinavskimi državami.

V Londonu je začel zasedati kongres narodnih manjšin. Predsednik Vilfan se je opravičil zaradi bolezni. Ker je bila odklonjena resolucija, ki so jo predlagali Baski, so ti kongres zapustili.

Švedska je naročila pri Škodovih zavodih 46 lahkih tankov za 14 milijonov kron.

Izšel je sedmi seznam v Španiji padlih Italijanov. Seznam navaja 31 imen italijanskih vojakov, ki so padli po zavzetju Bilbaa.

Italija nam je povišala kontingente

Kakor se poroča iz Beograda, nam je Italija znatno povišala uvozne kontingente, zlasti za živino in les. Povišanje našega izvoza pa je odvisno od povečanja italijanskega izvoza v Jugoslavijo, ker se trgovina z Italijo vodi na bazi kliringa.

V Rimu je bil podpisan tudi zaključni protokol, ki vsebuje določila glede zboljšanja trgovinskega prometa med obema državama. Nadalje je bilo doseženo soglasje tudi glede izpopolnitve medsebojnih plačil, da bi se izplačevanje terjatev pospešilo.

Druga vprašanja, posebno ona, ki se tičejo prometa na Jadranu, se bodo obravnavala na prihodnjem sestanku stalnega italijansko-jugoslovanskega odbora, ki bo v prvi polovici decembra.

Novi izvozni kontingenti za Italijo

Pri zadnjih pogajanjih v Rimu so bili dovoljeni Jugoslaviji naslednji izvozni kontingenti za Italijo (vse številke v milijonih lir): konj za 4,5, goveje živine za 39, prašičev za 4,55, žive perutnine za 19,38, zaklane za 3,9, svežega nepredelanega govejega mesa za 2, predelanega mesa za 0,4, jarčjih in jagnječjih kož za 3, jajc za 12, svežih rib za 2, soljenih za 1, pšenice za 18,75, koruze za 18, suhih gob za 1, svinjske masti in slanine za 1,65, rud za 14, železne rude za 8, apnenega kamna za 5, iglastega lesa za 2, črnega premoga za 3, cinkovega oksida za 1, acetona za 0,5, tesanega iglastega lesa za 12, žaganega iglastega lesa za 39,6, žaganega bukovega lesa za 21,5, drugega listnatega za 24, drv za 3,25, za italijanske kolonije pa še žaganega iglastega za 16,5, drugega listnatega za 8, drv za 3 in drugih gozdnih proizvodov za 1 milijon lir.

Naš izvoz prašičev v Češkoslovaško nazadoval

Uvoz prašičev na Češkoslovaško je v juniju nazadoval od 14.307 na 13.507 prašičev. Nazadovanje je sicer sezonski pojav, vendar pa je znatno močnejše, kakor je bilo pred enim letom, ko je znašal uvoz še 18.311 prašičev. Najbolj je nazadoval uvoz iz Jugoslavije, kakor kažejo naslednje številke:

Uvoz prašičev je znašal iz

	junija 1937	junija 1936
Romunije	7.034	8.470
Jugoslavije	4.078	8.602
Madžarske	2.370	992

Jugoslavija je padla na drugo mesto, Madžarska pa je mogla svoj izvoz več ko podvojiti. V vsem prvem polletju 1937 je Češkoslovaška uvozila 95.777 prašičev, dočim jih je pred enim letom 122.850. Uvoz prašičev je torej nazadoval za 28 odstotkov.

Nasprotno pa se je **dvignil uvoz masti** od 7.515 v maju na 14.564 stotov v juniju ter je bil za več ko 4000 stotov večji ko pred enim letom. **Uvoz masti iz Jugoslavije** se je povečal, in sicer od 1942 na 2305 stotov, dočim je uvoz iz Madžarske močno nazadoval — od 4320 na 2724 stotov. Vendar pa je bil uvoz v vsem prvem polletju letos manjši ko lani.

V juniju pa je nazadoval tudi **uvoz surovih kož**; v vsem prvem polletju pa je bil uvoz surovih kož letos večji ko lani. Največ je nabavila Češkoslovaška surovih kož v Južni Ameriki.

Nekdanje in sedanje dijaško časopisje

bo na razstavi slovenskega novinarstva posebej obdelano in zato pripravljalni odbor nujno potrebuje razne pisane, litografirane ali kakor koli razmnožene, torej tudi tiskane liste, ki so jih pisali slovenski slušatelji visokih šol, predvsem pa gojenci raznih srednjih in tudi meščanskih ter višjih razredov osnovnih šol, nadalje pa tudi take časopise, ki jih dijaštvo še izdaja pod nadzorstvom šolske oblasti ali brez njega. Posebno zanimivi so srednješolski listi. Zato vljudno prosimo vse bivše in sedanje dijake ter šolska vodstva, a tudi knjižnice in druge lastnike teh z večino prav redko ohranjenih pojavov slovenskega novinarstva, da poiščejo zlasti starejše dijaške časopise ter nam jih blagovolijo posoditi za razstavo in tudi za kompletiranje »Bibliografije slovenskega novinarstva«, ki izide ob razstavi. Zato je skrajni čas, da vse naše staro in sedanje dijaško časopisje pošljete ali prinesete pripravljalnemu odboru, ki za vse posojene predmete prevzame popolno jamstvo in jih po razstavi nepoškodovane vrne lastnikom; hkrati se pa najtopleje zahvaljuje vsem, ki s posojilom razstavnega gradiva sodelujejo pri tej veliki manifestaciji slovenske kulture. — **Pripravljalni odbor razstave slovenskega novinarstva, Ljubljana, Velesejem.**

Na VI. Mariborski teden!

Zopet vabi naša podravska prestolnica na svoj teden in dolžnost slovenske javnosti je, da se temu vabilu v resnici odzove. **Slovenska skupnost** naj se pokaže pri tej priliki, kakor se pokaže pri vsaki veliki in pomembni prireditvi v Ljubljani.

In vsak Mariborski teden je velika in tudi zelo pomembna prireditev. Kajti Mariborski teden podaja **pregled dela, ki ga marljivo** in vztrajno opravlja prebivalstvo ob naši severni meji, ta pregled pa je obenem spodbuda k novemu in še bolj uspešnemu delu. Velika napaka bi bila, če bi Slovenija le od strani gledala na to delo, ker dolžnost Slovenije je, da pokaže svoje zanimanje za to delo, da se s tem zahvali za vse one soke, ki jih dobiva s severne meje.

Pozornost Slovenije za Mariborski teden pa je tem bolj potrebna, ker je imel Maribor le prepogosto razlog, da se je pritoževal nad svojim zapostavljanjem. Celo vrsto uradov je izgubil in ne da bi dobil kakšno nadomestilo. In vendar ima Maribor to velepomembno nalogo, da do konca izvede proces, ki se je začel z Majstrovim nastopom in ki danes še nikakor ni dovršen. Še vedno so nacionalne naloge Maribora silno velike in tudi silno pereče in le za svojo lastno korist dela Slovenija, če pokaže živo zanimanje za delo Maribora.

Zato v Maribor, na VI. Mariborski teden!

Maribor pa se je tudi potrudil, da bo obiskovalcem svojega tedna res nekaj nudil, da bodo vsi zadovoljni, ker so obiskali Mariborski teden.

Kaj bo nudil VI. Mariborski teden

1. Letošnji VI. Mariborski teden **od 31. julija do 8. avgusta** bo nudil **popolno sliko gospodarskega in kulturnega življenja našega severnega obzorja**, zlasti pa Maribora in njegovega zaledja.

2. Mnogo koristnega v obliki številnih razstav, pa tudi mnogo zabavnega, saj pripravljajo prireditelji **najrazličnejše atrakcije**, med njimi tudi take, ki jih v Mariboru še nismo videli.

3. **Popolno industrijsko in gospodarsko** obeležje, ki ga bosta pokazali splošna **industrijska in posebna tekstilna razstava.**

4. Veliko **obrtno revijo**, ki bo našim vrlim obrtnikom dala možnost, da se uveljavijo kot povsod priznani in odlični delavci.

5. **Fitopatološko razstavo in razstavo zgodovinskih predmetov**, ki ju pripravlja priznani mariborski arhivar g. prof. Baš. Zanimiva bo zlasti kmečka soba z zgodovinsko opravo.

6. **Tujskoprometno razstavo** z lepimi diagrami sončnih Slovenskih goric, zelenega Pohorja in idiličnega Mariborskega otoka. Pokrajinske lepote naše ožje domovine nam bodo nazorno prikazovali krasni fotografski posnetki.

7. **Vinsko razstavo s pokušnjo**, ki bo tudi onkraj meja še bolj utrdila sloves naših svetovno znanih vin.

8. Pestro **grafično razstavo** mariborskih grafičnih podjetij in **akvaristično razstavo**, ki jo pripravlja ob sodelovanju Gradčanov mariborski klub akvaristov.

9. **Modno revijo naših obrtnikov**, ki jo že nestrpno pričakuje naš ženski svet, saj pa bo tudi zelo zanimiva in zabavna, ker bodo modo razkazovale lepe manekenke, za razvedrilo pa bo skrbel zabavni konferansje.

STAMPILJE
ETIKETE
GRAVER
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA · SV. PETRA C. 4

novi naslov:
Sv. Petra c. 4
TELEFON 25-57

10. Številne **turnirje, sportne prireditve in kongrese.** Tako je zlasti sportni program letos izredno pester, ker bodo sodelovale vse sportne panoge z reprezentanti tujih in naših mest. Privlačnost bo tudi mednarodni **plesni turnir** in pa **uprizoritev Shakespearjevega dela »Sen kresne noči« v parku.** Z vrtnarskimi izdelki nas bo seznanila velika **vrtnarska razstava**, saj nameravajo naši vrtnarji spremeniti VI. Mariborski teden v cvetoči vrt.

Za časa VI. Mariborskega tedna je dovoljen **50% popust na železnicah od 29. julija do 10. avgusta.**

Vsak obiskovalec Mariborskega tedna bo torej prišel na svoj račun, zato pa od 31. julija do 8. avgusta v Maribor, na VI. Mariborski teden.

Zaključek na enoletnem trgovskem tečaju ‚Hermes' v Mariboru

Delovanje enoletnega trg. tečaja »Hermes«, čigar lastnik je Slovensko trgovsko društvo v Mariboru, je poznano že vsemu poslovnemu svetu v bližnji in daljni okolici Maribora. Pri trgovcih in drugem poslovnem svetu uživa tečaj najboljši sloves radi svojega solidnega in nesebičnega delovanja v korist učeče se mladine, ki ne zmore dolgega in dragega študija na višjih strokovnih učiliščih.

Letošnjim zaključnim izpitom je predsedoval banski odposlanec inspektor za strokovno šolstvo **Mihajlo Presl.**

Pismeni izpiti so trajali od 16. do 19. junija, ustni pa od 30. junija pa do 2. julija. Gospod banski odposlanec je bil z izidom izpitov **prav zadovoljen.** Snov, ki jo morajo obiskovalci tečaja predelati v šolskem letu pri celodnevnem, 38urnem tedenskem pouku, je velika ter zahteva od obiskovalcev dokaj truda in napora, da morejo vse obvladati tako, kakor zahteva od njih današnji poslovni svet in nastavniški zbor. Kajti pri vsem delu se profesorji, ki poučujejo na tečaju zavedajo, da morajo svoje **učence usposobiti za praktično pisarniško delo**, kateri glavni cilj si je postavilo Slovensko trgovsko društvo, ko je zaprosilo za otvoritev svojega strokovnega učilišča. Poleg naukov za praktično življenje uživajo obiskovalci tudi strogo nacionalno vzgojo, za kar jamči ves profesorski zbor in tudi lastnik tečaja sam. Kako pa shajajo absolventi »Hermesa« v praksi, pa svedočijo razna priznalna pisma šefov teh absolventov, ki jih je prejelo ravnateljstvo v času svojega obstoja.

Po končanih ustnih izpitih so prejeli absolventi svoja končna izpričevala, ki dajejo onim **absolventom, ki so položili malo maturo na meščanski ali pa kaki drugi srednji šoli, ugodnost, da morejo po polletni zaposlitvi v trgovinski obrti otvoriti samostojno trgovino.** Poleg banskega odposlanca so prisostvovali ustnim zaključnim izpitom tudi člani Slovenskega trgovskega društva, da so se na ta način sami prepričali o znanju svojih učencev in predelani učni snovi.

Pri letošnjih zaključnih izpitih je izdelalo 8 učencev z odliko, 14 s prav dobrim in ostali pa z dobrim uspehom. Trije obiskovalci pa niso bili pripuščeni k zaključnim izpitom radi slabega napredka med letom.

Najboljši učenci so bili nagrajeni z darili članov Slovenskega trgovskega društva, katera jim naj bi bila v spomin in v moralno zadoščenje za njihov trud. Darovateljem pa bodi na tem mestu izrečena še prav posebna zahvala za njihovo pozornost in naklonjenost do učeče se trgovske mladine.

Ker je tečaj praktičen tako glede strokovnega pouka in znanja, ki ga pridobe učenci in obenem tudi važen glede nacionalnega momenta za obmejni Maribor, **priporočamo vsem onim podeželskim trgovcem**, ki žele svoje sinove in hčere praktično usposobiti za svoje podjetje in ki ne nameravajo svojih otrok dati študirati na trgovinske akademije, da jih vpišejo v Enoletni trg. tečaj »Hermes«, ki jim edini more dati to, kar potrebujejo za življenje in za prakso. Za malenkostno mesečno šolnino pridobe učenci vse potrebno znanje, ki ga potrebujejo, da bodo mogli vzdržati v današnjem ostrem konkurenčnem boju.

Prospekte pošilja ravnateljstvo tečaja brezplačno.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Bolgarska vlada je določila 265 milijonov levov kot naknadne kredite za javna dela. Od te vsote se bo uporabilo 75 milijonov za zgraditev nove palače za predsedništvo vlade, 25 milijonov za namakalna dela, znatnejši zneski pa so določeni še za obmejne ljudske šole.

Trgatev rož na Bolgarskem je dala 11,230.000 kg rož. Kmetovalcem so se plačale bele rože po 2, rdeče pa po 4 leve za kg. Iz vseh rož je bilo pridobljeno 5.740 kg rožnega olja.

Kje tiči zaslužek?

»Jugoslovenski Gvoždjar« opisuje pod tem naslovom sledeči poučni dogodek:

Redko kdaj je mogoče na to drastično vprašanje tako točno odgovoriti, kot je odgovoril pred kratkim neki urar. Na nekem zborovanju trgovcev je tudi on prosil za besedo. Ker ga še niso nikoli slišali javno govoriti, je zbudilo to precejšnje zanimanje.

Ko je stopil na govorniški oder, ni izvlekel iz aktovke neobhodni rokopis s skrbno izdelanim govorom, marveč je potegnil iz žepov dvanajst navadnih budilk, jih položil na mizo in dejal:

Kupil sem 12 budilk. Teh devet — je pokazal — moram prodati, da dobim svoj denar nazaj. Te dve pa moram prodati za kritje mojih režijskih stroškov.

Potem je vzel preostalo, poslednjo budilko in dejal: Ves moj zaslužek je ta, dvanajsta! Dokler nje ne prodam, nisem še nič zaslužil. Če mi pa ta ostane neprodana, ki pomeni moj dobiček, tedaj pri tem poslu nisem ničesar zaslužil.

Če mi pa — je nadaljeval — ostanejo dve ali tri neprodane, potem sem pri tem poslu na izgubi. V tem primeru nisem izgubil samo določen znesek, temveč sem doplačal tudi del režijskih stroškov. Razen tega sem še brezplodno zapravljal čas pri prodaji prvih devetih ali desetih ur.

Ali ni ta kratki govor z vprav znanstveno nazornostjo pokazal, kje se šele prične za trgovca zaslužek? Hkrati kaže pa tudi, kje mu grozi izguba. To je izboren primer, vreden za vsakega trgovca razmišljanja o svojih poslovnih kombinacijah. Pa tudi splošno velja za vsakogar, da si ogleda to zgodbo, ki izziva h koristnemu razmišljanju.

Romunija na poti k svobodni trgovini

Romunska vlada je sklenila, da izpremeni sedanji sistem zunanje trgovine ter da uvede tri kategorije uvoza. Prva kategorija obsega državo in drž. ustanove, industrijo petroleja in industrijo, ki je pomembna za narodno obrambo. Uvoz za to kategorijo je dovoljen brez vseh omejitev. Druga kategorija vsebuje uvoz surovin izven kontingentov. Uvoz za to kategorijo se bo določal koncem vsakega tromesečja ter se bodo v ta namen nakazale potrebne devize. Tretja kategorija pa vsebuje polizdelke. Za to kategorijo ostane v veljavi dosedanji sistem kvot. Romunski trgovinski minister Pop je izjavil, da pomeni uvedba teh treh kategorij korak za uvedbo svobodne trgovine v Romuniji.

Zunanja trgovina

Izvozniki zahtevajo, da se v bodoče dovoli **izvoz pšenice samo proti plačilu v devizah.** Ker je naša žetev manjša od lanske, a je dala žetev slabše rezultate tudi v glavnih žitnih državah, bo povpraševanje po pšenici veliko in je zato nepotrebno, da bi se prodajala pšenica tudi proti klirinškim plačilom.

Narodna banka sporoča, da je pooblastila svoje podružnice, da te **izdajajo pooblastila za frankiranje pošiljk presnega sadja v Nemčijo,** franko nemška meja. Izvozniki se naj zato v tej zadevi obračajo direktno na pristojne podružnice Narodne banke.

Veljavnost vseh dosedaj izdanih italijanskih uvoznih dovoljenj je podaljšana do konca septembra 1937. To podaljšanje velja za vsa dovoljenja, ki so bila izdana po 1. januarju in katerih veljavnost je potekla s 30. junijem.

V Benetkah je bila v četrtek konferenca nemških in italijanskih industrialcev glede bodočega ozkega sodelovanja obeh industrij.

Proizvodnja premoga na Madžarskem stalno raste ter se je v prvih petih letošnjih mesecih v primeri z lanskimi povečala že za 14%.

Med Romunijo in Nemčijo je bil po zatrdilu avstrijskih listov sklenjen sporazum, po katerem bo dobavila Nemčija Romuniji municijo, ki jo bo plačala Romunija s pšenico. Baje gre za 3500 vagonov pšenice.

Denarstvo

Finančni minister o novem kovanem denarju

Po poročilu večinskega skupščinskega odbora o zakonskem načrtu o novem kovanem denarju je povzel besedo finančni minister Dušan Letica. Iz njegovih izvajanj posnemamo naslednje:

Dosedaj je bilo v obtoku kovanega denarja za 1.212 milijonov dinarjev. Z novim zakonom se bo povečal obtok na 1360 milijonov dinarjev. V resnici pa se obtok ne bo povečal v tej meri, ker se bo znižala količina onega denarja, ki ga je preveč. Povišanje ima zato več ali manj le računski pomen.

V drugih državah pride na posameznega prebivalca mnogo večja količina kovanega denarja. Tako v Nemčiji 423 din, v Avstriji 148, v Bolgarski 121, v Poljski 97, pri nas pa sedaj 91, po novem zakonu po 97 din. To za našo državo, kjer živi večina prebivalstva na deželi, kjer se kovani denar v mnogo večji meri potrebuje, ko v mestih, ni veliko.

Predvsem se bo znižalo število kovancev po 50 din, ki jih je bilo v začetku v prometu za 90,8% emisije, a se je pozneje ta odstotek znižal na 69,1%. To dokazuje, da je bilo tega denarja preveč, kar je bilo mogoče posledica krize. Vendar pa tudi ugodna izvozna sezona ni v tem oziru nič izpremenila.

V javnih blagajnah, zlasti pri Drž. hip. banki in pri Narodni banki so zelo velike količine tega denarja, čeprav so ga bogatejši kmetje tezavrirali. Naši srebrniki po 50 din spadajo poleg tega med najtežje srebrnike na svetu, kar je tudi razlog, da ga občinstvo v večjih količinah ne ljubi. Zato se bo količina teh srebrnikov znižala od 550 na 500 milijonov din. Izpremenila pa se bo teža in oblika tudi drugih kovancev, ker so se ti radi zamenjavali, kakor n. pr. dinar in 10dinarski srebrnik.

Cene srebra so se tako zelo izpremenile, da se v vseh državah kujejo novci z novo vsebino. Z zakonom uvajamo **dve vrsti denarja:** beli denar, to so novci po 50, 20 in 10 din ter bronsiran denar po 2, 1 din, 50 in 25 par. Ta denar bo iz aluminijaste bronce. S temi novimi zlitinami se bodo tudi preprečile potvorbe. Dosedaj je bilo največ potvorjenega srebrnega denarja, in sicer je bilo odkritih 452 potvorb 20 in 156 potvorb 50dinarskih novcev.

Dohodki, ki se bodo dosegli s kovanjem novih kovancev, se bodo uporabili za izredne državne potrebe. Ves denar se bo koval v državni kovnici, da je s tem omogočena stroga kontrola. Kovanci, ki so sedaj v prometu, se bodo postopoma vzeli iz prometa. Zakonski načrt je bil od skupščine sprejet z večino glasov.

Objavljamo ta ekspoze finančnega ministra, ne da bi se v vsem z njim strinjali.

Angleška banka v Beogradu

V Londonu se je ustanovila družba Allied Banking Corporation of Great Britain Ltd z ustanovnim kapitalom 50.000 funtov. Nova družba bo delovala samo z Jugoslavijo. Njena glavna naloga je, da finansira trgovino med Jugoslavijo in Anglijo. Družba pa bo tudi finansirala angleška industrijska podjetja v Jugoslaviji, zlasti iz rudarske in lesne stroke. Novo družbo so ustanovila nekatera večja angleška bančna in industrijska podjetja. Na čelu banke je g. Thorpe, brat enega največjih delničarjev družbe Trepče. Angleški trgovinski minister je pravila nove družbe že odobril. Družba bo ustanovila v Beogradu svojo podružnico, kateri je za začetek že odobren kredit 2 in pol milijona dinarjev. Nova podružnica pomeni pričetek večjega zanimanja angleškega kapitala za Jugoslavijo.

*

Ljubljanska mestna hranilnica je začela izplačevati vse hranilne vloge, ki niso dne 31. decembra 1936 presegale 20.000 din, v gotovini, oziroma jih bo pretvorila v nove vloge, ki so vsak hip izplačljive.

2.245 milijonov din je bilo po zadnjem izkazu Narodne banke v depoju Narodne banke nezaposlenega denarja. Bolj drastično se res ne more pokazati vsa napačnost naše denarne politike, da imamo mi, **ki toliko tožimo o pomanjkanju kapitala toliko denarja naloženega brez vsake koristi.** Ali je res nemogoče, da bi se že enkrat napravilo temu brezkoristnemu kopičenju denarja konec? Ali res ne bi mogel služiti ta denar za investicije, ki jih danes z velikanskimi privilegiji vred za beraške provizije prepuščamo tujcem?

Guverner vatikanske države je objavil dekret o **letni emisiji vatikanskih kovancev.** Na podlagi denarne konvencije z Italijo bo dal Vatikan v promet kovancev za 800.000 lir, in sicer: 20.000 srebrnikov po 10 lir, 80.000 po 5 lir, 80.000 nikljastih novcev po 2 liri, 70.000 novcev po 1 liro, 26.000 po pol lire ter 12.800 novcev po 20 stotink. Iz bakra bo skovanih za 8.100 lir novcev po 10, za 3.100 lir pa po 5 stotink. Zlat denar more Vatikan po konvenciji izdati v poljubni višini. Denar bo imel datum 1936 ter XV. leto vlade papeža Pija.

Ali je to potrebno?

Na stotine godbenikov je zaradi previsoke avtorske tarife na cesti

Poročali smo že, da so beograjski gostilničarji in kavarnarji zagrozili, da bodo odpustili vse godbenike, če se ne izpremeni pretirano visoka avtorska tarifa, ki jo pobira Ujma. Sedaj so beograjski gostilničarji to svojo grožnjo tudi izvedli in od danes naprej bodo vsi beograjski lokali brez godbe. Nad 350 godbenikov bo zaradi tega ob kruh. A tudi v drugih mestih odpovedujejo gostilničarji in kavarnarji godbe. Tako tudi v Mariboru ne bo od 15. naprej nobene godbe in celo radijski aparati bodo demontirani. **Na stotine in stotine godbenikov bo tako ob zaslužek in kruh.** Ali je to potrebno?

Poročali smo že, da gre 50% vseh prispevkov za režijske stroške slavne Ujme. Da že vnaprej pobere Ujma avtorjem kar polovico vseh honorarjev, je vendar malo preveč. Zato tudi velik del avtorjev o tej Ujmi noče nič slišati. Tako so ustanovili ti avtorji, ki so od Ujme popolnoma neodvisni in s katero nočejo imeti nič skupnega, svojo posebno **»Centralno zadrugo jugoslovanskih glasbenikov«.** Beograjska sekcija te centralne zadruge je imela v sredo sejo, na kateri je sklenila, **da dovolijo vsi njeni člani brezplačno javno izvajanje vseh svojih del,** dokler se ne reši vprašanje zaščite avtorskih pravic. Ta svoj sklep pa so storili, da ne bi bili godbeniki brez kruha.

Avtorji so nezadovoljni z novo tarifo in z Ujmo, gostilničarji, kavarnarji, radijske postaje, trgovci z radijskimi aparati in potrebščinami protestirajo proti tej tarifi, na stotine naših godbenikov pa je brez kruha zaradi te tarife, in vendar se ta tarifa ne prekliče in vendar se ne razveljavi uredba, ki daje Ujmi tako velike privilegije! Komu v korist naj bo to vztrajanje na tarifi, kateri se upira vse? Ali se res ne more pri nas nobeno vprašanje rešiti tako kakor treba?

Pri tej priliki pa moramo poudariti še eno. Neverjetno je, kako vsi časopisi molče o tem sporu. Kar nepojmljivo nam je, da ves dnevni tisk o vsej tej zadevi molči in da ne podpre zahtev gostilničarjev, kavarnarjev, trgovcev in godbenikov. Kaj dnevni tisk res to vprašanje nič ne zanima, kaj mu res ni mar, da so z nepotrebno tarifo oškodovani interesi tako mnogih ljudi?

Nič ne bi rekli, če bi imeli vsaj naši domači glasbeniki kakšno resnično korist od nove tarife, toda tudi ti so z njo nezadovoljni, tudi ti jo v celoti odklanjajo. Kje je vendar tisti razlog, zaradi katerega mora biti na stotine godbenikov brez kruha?

Znova ponavljamo svojo zahtevo: **Bernsko konvencijo je treba odpovedati,** ker je ta koristna samo tujim avtorjem. Nadalje pa je treba razveljaviti tudi vsa določila o avtorski centrali in o avtorski tarifi ter izdelati čisto nove predpise, da bodo imeli od pristojbin za izvajanje glasbenih del v prvi vrsti dobiček naši domači avtorji, ne pa oni, ki so se postavili kot posredniki med avtorji in javnostjo! Samo na ta način bo vse vprašanje pravilno rešeno!

Kliring s Francijo je treba odpraviti

Beograjske »Trgovačke Novine« pišejo:

Naši izvozniki v Francijo so ponovno pretrpeli velike izgube zaradi znižanja vrednosti franka. Samo po sebi se zato postavlja vprašanje, če se more še nadalje trpeti francoski frank kot klirinški denar, ker je postal sedaj najbolj negotova in najbolj nestabilna denarna veljava. Če se bo še nadalje obračunavalo na bazi francoskega franka, bodo interesi naših izvoznikov še nadalje ogroženi.

Posebno slaba stran klirinške pogodbe s Francijo je, da ne predvideva nobene druge možnosti plačila razen plačila v blagu. Niti prevozni in špediterski stroški, ki so sestavni del cene blaga, se ne morejo plačati na drug način. Čeprav so francoski izvozniki čakali na plačilo tudi dve leti, ni hotela priznati pariška trgovinska zbornica drugih vplačil kakor po kliringu.

Francoski sistem mikroskopskih kontingentov za izvoz našega blaga je popolnoma zavrl trgovino med Francijo in Jugoslavijo. To se je videlo tudi na ceni franka, ki je kotiral po 235 din za 100 frankov, čeprav je bil v tem trenutku vreden samo 202 dinarja. Če ne bi imela Francija velike potrebe po naši pšenici in koruzi, bi trajal slab učinek kliringa še leta dolgo.

Kakor se poroča, bo kliring s Francijo v resnici v kratkem odpovedan. Izvozniki so mnenja, da ne zadostuje, če se razpravlja samo o načinu plačila, temveč bi bilo potrebno, da bi se podrobno proučile vse pomanjkljivosti naših trgovinskih odnošajev s Francijo. Potrebno je, da se doseže v Franciji čim večji odjem naše goveje živine, živalskih proizvodov in povrtnine.

Če pa ne bi naše upravičene zahteve našle v Franciji dovolj razumevanja, potem je nujno potrebno, da kontrolo nad uvozom razširimo tudi za francoski uvoz ter brez ozira na to, če je Francija klirinška država ali ne.

Mednarodni borzni indeks se je zopet dvignil

V preteklem tednu so se dvignili tečaji skoraj na vseh borzah, razen na pariški, kakor kažejo naslednje številke:

Koncem 1927 = 100%	26. 6.	3. 7. 1937	10. 7.
London	73'2	72'9	73'6
Pariz	51'6	54'2	52'9
Berlin	47'4	47'5	48'3
Dunaj	61'3	61'5	63'7
Praga	95'2	99'6	99'9
Milan	127'2	129'6	129'7
Curih	65'6	66'0	66'5
Amsterdam	67'6	66'5	68'3
Bruselj	59'1	57'6	60'3
Stockholm	28'9	28'3	28'6
New York	107'7	110'3	114'2

Na podlagi teh številk izračunani mednarodni borzni indeks se je dvignil od 72'2 na 73'3%. V zadnjih treh tednih se je indeks dvignil za cele 4 odstotke.

Trgovinski register

Izbrisale so se naslednje tvrdke:

Brata Vošnjak, prodaja in nakupovanje surovih kož, usnja, čevljev, ekstraktov, mastil, škorje, čresla ter vseh čevljarskih potrebščin v Ptuju.

Janko Bernik, trgovina s špecerijskim blagom in jestvinami v Spodnji Šiški.

Franc Kline, eksportna trgovina z lesom in ogljem, Zdenska vas, (zaradi smrti imetnika).

Ant. Merzel, trgovina z mešanim blagom in žganjetoč, Studenec-Ig.

Vsi zaradi opustitve obrata.

Češkoslovaški radio v službi trgovine, industrije in obrti

I. Splošno o češkoslovaškem radiu

Češkoslovaški radio spada po svojem hitrem razvoju med prve v Evropi. Leta 1923. so se pričela prva pripravljalna dela in l. 1924. se je začelo z metodičnim delom ter se je takrat tudi organizirala notranja radijska služba in takrat je bila ustanovljena za vodstvo celotnega programa in radijske službe posebna družba, imenovana **»Radiojournal«.** Leta 1925. se je družba reorganizirala in takrat se je začela tudi specializacija radijske službe. Sistematično se je proučevala oddaja, program se je razširil in zaradi lažje tehnične izvedbe se je začel deliti v glasbeni in dramatični del. L. 1925. je bila edina radijska postaja **Praha-Strašnice** s kapaciteto 5 Kw. L. 1926. je bila zgrajena nova radijska postaja v **Brnu.** Tega leta so se tudi začela uvajati strokovna predavanja o kmetijstvu in delavskih vprašanjih. Takrat je tudi nastal samostojni radijski orkester in tudi skrbi za mladino je radio začel posvečati vso pozornost. Konec leta 1926. je bila zgrajena **tretja radijska postaja v Bratislavi.**

Radijska postaja Praha-Strašnice je začela 1927. l. v lastni režiji s samostojno strokovno oddajo za trgovino, obrt in industrijo. Strokovna oddaja za trgovino, obrt in industrijo, kakor tudi one za poljedelstvo, delavstvo in intelektualce imajo samostojno upravo, lastno organizacijo in svoje zveze. Danes je to urejeno slično tudi pri ostalih češkoslovaških radijskih postajah.

Na idejno vodstvo strokovne oddaje nima »Radiojournal« nobenega vpliva. Enkrat mesečno pa imajo te oddaje skupna programska posvetovanja, da kontrolirajo program in da odločajo, če spadajo predložene teme v strokovni okvir posamezne strokovne oddaje. Sporazumno se potem določi vrstni red oddaje, da je program predavanj skladen.

Ker je češkoslovaški radio tehnično na višku, **raste zelo hitro njegovo število abonentov.** Za sprejem radijske oddaje je potrebno posebno dovoljenje poštne uprave, ker so radijske postaje slično kakor pri nas last državne poštne uprave. Radijska družba je bila ustanovljena samo za vodstvo poslov in za organizacijo programa. Število radijskih abonentov je bilo 1923. leta 47 in je v začetku 1937. leta **prekoračilo 900 tisoč naročnikov.** Sedaj odpade na 10 prebivalcev en prijavljen radioaparat (ca 15,000.000 prebivalcev).

Za aparat se plača brez razlike na kapaciteto sprejemnega aparata **10 Kč mesečno.** To takso pobirajo poštni uradi. Slepci, invalidi in šole lahko zaprosijo za oprostitev te takse.

II. Nastanek, razvoj in organizacija češkoslovaškega radia za trgovino, obrt in industrijo

Po zgledu drugih strokovnih radijskih odsekov se je kmalu mislilo na ustanovitev **samostojne radijske sekcije za trgovino, obrt in industrijo.** Prve priprave v ta namen je pričela uprava radijske družbe sama, pozneje pa je bilo sklicanih zlasti po prizadevanju ministrstva za trgovino, obrt in industrijo, ...ogo sestankov, kako bi se najbolje organiziral ta odsek radijske službe. V ta namen se je ustanovil pri ministrstvu za trgovino, obrt in industrijo poseben odbor, sestavljen iz zastopnikov organizacij za industrijo, trgovino in obrt ter centrale trgovinsko-industrijskih zbornic. Iz tega pripravljalnega odbora se je 1927. l. organiziral kuratorij, v katerem so: zastopniki trgovinskega ministrstva, zastopniki centrale trgovinsko-obrtnih zbornic, centralne zveze češkoslovaških industrialcev, centralnega sveta trgovstva, deželnega obrtnega sveta v Pragi, obrtne akademije in zveze trgovinskih gremijev.

Leta 1928. se je ustanovil poseben oddelek tega strokovnega radia pri radijski postaji v Brnu, čegar vodstvo je bilo poverjeno deželnemu obrtnemu svetu v Brnu. Pozneje, junija 1934. leta je bila organizirana samostojna podružnica z lastno upravo za radijsko oddajno postajo **Košice** in 1935. leta se je začela strokovna oddaja za trgovino, obrt in industrijo tudi v Bratislavi.

Kuratorij kot družba poseduje za notranjo upravo poseben poslovni red, je bil odobren od trgovinskega ministrstva, ki tudi imenuje svojega zastopnika v tem kuratoriju. Delovno območje tega kuratorija obsega vso ČSR. Za programska vprašanja so pri posameznih oddajnih postajah osnovane posebne samostojne podružnice in vodstvo za Brno, Bratislavo in Košice. Pri oddajnih postajah Morav. Ostrava in Banska Bistrica ni nobene uprave, ker se oddaje teh dveh postaj prenašajo iz Prage oziroma Bratislave. Število članov se ravna po številu delegiranih zastopnikov pristojnih korporacij.

Kuratorij te radijske oddaje vzdržuje stike z radijsko družbo, skrbi za kader predavateljev, določa program, propagira oddajo, zbira praktične izkušnje, ustanavlja podružnice pri češkoslovaških radijskih oddajnih postajah, določa smernice za strokovne oddaje, organizira skupne oddaje itd.

Delovanje te radijske službe je zelo raznovrstno in stalno narašča, tako v zadnjem času zlasti radi skupnega delovanja z ministrstvom za šolstvo in prosveto glede oddaj za vajence, sodelovanja s finančnimi uradi, z narodno gospodarskimi korporacijami in posebno s češkoslovaško radijsko družbo (Radiojournal).

Nove knjige

H. G. Wells: Svetovna zgodovina

II. del.

Izšel je II. del Wellsove Svetovne zgodovine, ki ga je založnica »Modra ptica« opremila tako popolno, da bo to delo postalo eno monumentalnih del vse naše prevodne književnosti. Prednosti Wellsove zgodovine so v II. delu še mnogo bolj vidne ko v prvem, ker se baš tu obravnava nam mnogo bližja snov. Za večino bralcev bo vplival II. del Wellsove zgodovine naravnost kot odkritje. Zlasti omenjamo tu čisto svojevrstno Wellsovo presojo stare rimske zgodovine. Lepe šolske pojme bo pač treba temeljito revidirati. Druga velika prednost Wellsovega dela je, da ne zanemarja veliki vzhodni svet, kakor je to navada pri drugih svetovnih zgodovinah. Sicer pa spregovorimo več o tem delu v kratkem.

Za danes hočemo opozoriti vse na to pomembno delo, ki si ga bo nabavil pač vsak izobraženec. II. zvezek ima 504 strani, 183 tekstnih ilustracij in zemljevidov ter 63 celostranskih ilustracij. Pa tudi vsa druga oprema knjige je prvovrstna. Toplo in s poudarkom priporočamo vsem Wellsovo zgogovino.

Monumenta artis Slovenicae

5. snopič.

V uredniškem delu zaključuje urednik **dr. Stele** svoj spis o vplivu tujih slikarjev v Sloveniji in nato začenja spis o baročnem oltarnem slikarstvu, ki se bo nadaljeval še v prihodnjem snopiču. Dr. Stele opozarja, kako je prodrl v naši družbi novi umetniški ideal in kako smo dobili rod izobražencev, ki je imel trdno zasidrano umetnostno naziranje in ki se je znal s trdno organizacijo tudi uveljaviti. V toplih besedah opisuje pomen l. 1693. ustanovljene Academije operosorum, ki je dvignila Ljubljano v pravo kulturno središče. Bila je to ena najlepših dob našega kulturnega razvoja, ki je dobila svoj viden zunanji izraz v novi ljubljanski stolnici ter v krasnih freskah **Giulia Quaglia.** Njemu posveča tudi urednik dr. Stele mnogo prostora in priznanja v svojem vzorno napisanem spisu. Z veliko ljubeznijo do naše domače zgodovine spisani uvod dr. Steleta je za bralce tako zanimiv, da samo obžaluje, da ni več besedila.

Ilustrativni del snopiča prinaša reprodukcije Fortunata Berganta, Krackherja, več slik Val. Metzingerja, znano skupinsko podobo iz gradu Bokalce pri Ljubljani, avtoportret Jan. Mil. Rainwaldta, avtoportreta Franca in Andreja Jelovška, dva portreta Fort. Berganta in avtoportret slikarja brežiškega gradu. Vse reprodukcije so jasne in dobro izdelane. Vse prednosti velikega dela »Monumenta artis Slovenicae« so tudi v 5. snopiču močno poudarjene.

Znova opozarjamo na to veliko delo, ki je v ponos vsem Slovencem. Mesečna naročnina znaša le din 38.—, ki jih bo pač vsak rad utrpel, ki hoče imeti v svoji hiši eno najbolj reprezentativnih slovenskih del. Naroča se pri Akademski založbi v Ljubljani.

Za odpravo ovir zunanji trgovini

Kako naj se izvaja kontingentni sistem

Berlinski kongres Mednarodne trgovinske zbornice je ob koncu zasedanja sprejel tudi celo vrsto resolucij, kako naj bi se postopoma odpravile sedanje ovire mednarodni trgovini. Ti predlogi kongresa so izdelani od prvih gospodarskih strokovnjakov in je njih pravilnost izven vsakega dvoma. Med temi resolucijami so posebno važni tudi predlogi glede izvajanja kontingentnega sistema, ki tudi naš izvoz zelo ovira. Zato objavljamo v naslednjem to resolucijo.

Mednarodna trgovinska zbornica pravi, da bi se mogel kontingentni sistem pravičneje in učinkoviteje izvajati, če bi se ravnal po naslednjih pravilih. (Pri tem pa MTZ poudarja, da se o gospodarskih načelih, na katerih je zgrajen ta sistem zaenkrat noče izjavljati.) **Nekatera teh pravil se od posameznih vlad že izvajajo ter je zato treba ta pravila samo razširiti in doreči, da jih začno izvajati tudi druge države. Predvsem pa bi bilo potrebno:**

1. Za blago, čegar uvoz je s kontingenti omejen, naj bi se načeloma ne uvedli nobeni novi carinski poviški ter se ne bi smele pobirati nobene posebne pristojbine za uvozno dovoljenje niti katere druge nove pristojbine.

2. Kontingenti naj bi se po možnosti določili za določeno dobo, na primer za eno leto. Neizogibne izpremembe med letom naj bi se že naprej določile, ne pa da bi se uvajale šele v zadnjem trenutku.

3. Kontingenti za sezijske predmete in proizvode naj bi se preudarno razdelili čez vse leto.

4. V okviru letnih kontingentov izdana uvozna dovoljenja naj bi veljala najmanj štiri mesece.

5. Po možnosti naj bi se sklenile med državami prave pogodbe, ki bi urejale za določeno dobo višino in uporabo kontingentov.

6. Popolnoma ali deloma neizkoriščena uvozna dovoljenja naj bi pristojna oblast prenesla na druge uvoznike.

7. Vsak kontingent, ki se od izvozne države v določenem času ne bi izkoristil, naj bi se prenesel na prihodnjo izvozno periodo.

8. Posebna pozornost bi morala veljati pri izvajanju teh pravil predmetom — kakor n. pr. strojem — ki zaradi svojega uporabnega namena niso prikladni za pošiljanje v rednih časovnih presledkih.

9. V državah, v katerih se izdajajo uvozna dovoljenja z ozirom na dobave v prejšnjih letih, naj bi se storilo vse potrebno, da bi **tudi nove firme mogle dobiti uvozna dovoljenja,** da bi se s tem preprečila odrevenelost sistema.

10. Izvrše naj se potrebne priprave, ki bi omogočile natančno in brezhibno izvajanje kontingentnega sistema ter dovoljevanje kontingentov v najkrajšem času.

11. Predmeti, ki tvorijo samo nebistven del glavne pošiljke, naj bi bili od kontingentiranja izključeni. Prav tako tudi blagovni vzorci.

12. Javnosti naj bi se dala možnost, da se more hitro informirati o višini izčrpanih kontingentov. Preden se zapre določenemu izdelku meja, naj bi se določil zadosten rok, da se more trgovina pravočasno pripraviti na zaporo.

13. Vlade naj bi glede vseh vprašanj, ki se tičejo uvedbe, odprave ali izvajanja kontingentov. **vedno pravočasno zaslišale interesirane gospodarske organizacije** ter njih nasvete tudi upoštevale.

Nacionalnost ali izvornost blaga

I.

Dokler so tarife edino sredstvo, ki se ga poslužujejo uvozne države v svojo zaščito, je važno vprašanje nacionalnosti blaga zlasti za uporabljanje pogodbenih carin ter drugih od izvora blaga odvisnih carin. Zaradi naglega razvoja kontingentov in kliriških sistemov v zadnjih letih ter razširjenja preferenčnih carin dobiva to vprašanje vedno večji pomen.

Pri deželnih pridelkih ter proizvodih rudarstva ni v tem oziru nikakih težav, ker so skoraj vse države uvedle približno enake definicije glede nacionalnosti teh proizvodov. Nasprotno pa izredno trpi izvoz gotovih izdelkov zaradi težav, ki nastajajo iz velike različnosti metod za določevanje nacionalnosti teh proizvodov ko tudi zaradi pomanjkljivosti teh metod.

Mednarodna trgovinska zbornica priporoča zato vsem vladam, da uvedejo enotne predpise za določevanje nacionalnosti ali izvornosti gotovih izdelkov ter predlaga zato vladam v izjavo naslednjo definicijo, ki se opira deloma na v l. 1931. od gospodarskega odbora Zveze narodov storjeno delo:

Za uporabljanje pogodbenih carinskih postavk, medcarinskih postavk, minimalnih carinskih postavk in drugih carin, ki so odvisne od nacionalnosti ali izvornosti blaga — ta definicija naj se ne razteza tudi na preferenčne carine, one največje ugodnosti ter njihovega razširjenja na tretje države — enako tudi za carinske kontingente, uvozne kontingente in kliriške dogovore, naj velja kot izvorna država za obrtne izdelke:

dežela, v kateri je bilo izdelano blago, če se je vsa izdelava izvršila v tej deželi.

dežela, v kateri se je izvršila poslednja predelava, če več dežel sodeluje pri izdelavi tega blaga, s pridržkom, da je predelava gospodarsko upravičena in da je bila znatna. Kot znatna naj velja predelava, ki povzroči bistveno izpremembo blaga, brez ozira na to, če se je izvršila predelava v svobodnem prometu ali pa pod carinsko kontrolo.

II.

Z ozirom na rastočo tendenco, da se smatrata transportna pot blaga do uvozne države ter njegov neposreden izvor kot odločilna za njegov izvor in s tem za postopek s tem blagom glede carin, kontingentov in kliriških dogovorov, priporoča Mednarodna trgovinska zbornica vsem vladam sprejem naslednjih načel:

1. **Transportna pot od izvorne dežele do namembne dežele naj nima nobenega vpliva na nacionalnost blaga.** To načelo naj velja tudi za vsako manipulacijo ali postopek z blagom v vmesnih državah. To naj zlasti velja za vsako pretovorjenje, čiščenje blaga, pa naj se te manipulacije izvrše pod carinsko kontrolo, v svobodnih pristaniščih ali v svobodnem prometu.

2. **Blago naj ne bo izključeno od carinskih ugodnosti,** ki jih more zahtevati na podlagi svoje nacionalnosti ali izvornosti, če prihaja iz tretje države, katere čisto enaki izdelki nimajo pravice do teh carinskih ugodnosti.

Inserat

Avgusta 1934 so inozemski časopisi priobčili rezultat o zanimivi preizkušnji, kakšen je efekt oglasa v časopisu. Švicarski državni psihotehnični zavod v Curihu je preizkusil efekt reklame v časopisih, s plakati, s prospekti, kinematografi, z razstavami in izložbenimi okni. Znano je, da so najpreudarnejši Švicarji in ti so ob zaključku večdnevnega zborovanja sklenili, da reklame ne bodo opustili, temveč se bodo posluževali takih reklamnih pripomočkov, ki garantirajo največ uspeha, v prvi vrsti pa se bodo posluževali časopisov. Švicarski državni psihotehnični zavod v Curihu je vprašal okoli 8.000 konsumentov v več veletrgovinah švicarskih mest, kaj jih je privedlo do tega, da so šli kupovat baš v te trgovine. Iz odgovorov je razviden rezultat, da jih je prišlo največ na oglase po časopisju, in sicer 45%, po razstavah in izložbenih oknih 25%, slede kinematografi, prospekti, dobri znanci in le najmanjši procent radio reklame.

Reklamo so poznali že Asirci in Babilonci. V izkopaninah, ki so stare nad 4000 let, so našli na hišah takratnih trgovcev napise v klinasti pisavi, ki so pomagali z vabljivimi besedami prodajati trgovčevo blago. Časopisni oglas je star prav toliko, kolikor je staro časopisje samo. V vrsto oglasov moremo prištevati tudi že razglase starih kulturnih narodov. To so Egipčani, Rimljani ter Azteki, prebivalci stare Amerike. Ko je Krištof Kolumb odkril Ameriko, so našli prav čudovito kulturo v naselbinah Aztekov. Tisk seveda ni bil strojni in na papirju, saj tega še poznali niso, vendar so pa imeli za takratne razmere prav dobro razvito neko obrt, ki je bila s tiskarstvom sorodna. Izklesavali so namreč negative v kamen, pozneje v kovino in les, in so potem z raznimi barvami odtiskavali od negativov pozitive na les.

Egipčani so važne publikacije kaligrafirali na les in na lubje ter jih izobešali. Javnost se je seznanila na ta način z važnimi odredbami. Tudi kitajski tisk, oziroma njihova publikacijska sredstva so stara že več tisočev let. Kitajci so kaligrafirali že na platno, pozneje na papir in izvešali svoje oklice javnosti, oziroma so svoje kaligrafske produkte prodajali interesentom. Ta način razglašenja važnih odredb ni predstavljal večje sile, ki bi se dala — četudi v najskromnejšem pomenu — primerjati z današnjo publikacijsko silo. Vendar pa je takratni promet, razmere in človeško skromnost zadostil, ker so na prej opisani način razni kulturni narodi svojo tiskarsko in kaligrafično oziroma razmnoževalno in kaligrafično obrt izpopolnjevali in stopnjevali do prav pomembne umetnostne višine, in to vse do Guttenberga, ki je človeštvu dal tiskarski stroj in črkovni material. Po Guttenbergu sta se knjižni tisk in časopisni tisk začela zlasti pri severnih narodih razvijati s prav veliko naglico. Več kot jasno je, da je bil ta tisk prvotno še zelo drag. Že zato ker je bilo v začetku modernega tiska prav malo naročnikov, ki bi mogli plačevati razmeroma visoko naročnino na publikacije. Te se, kakor znano, pocenijo šele, ako se publikacija tiska v veliki nakladi. Prvotni izvodi časopisja so bili zato širši javnosti zaradi previsokih cen nedostopni in so bili zato privilegij bogatih slojev. Tako na primer so jih čitali fevdalci, zastopniki oblasti in drugi bogataši. (Dalje prih.)

Organizacija oddaj

Določitev časa za strokovne oddaje je bila v začetku neugodna. Oddajalo se ni v določenih časih kakor danes.

Od leta 1934. pa se je dodelitev časa strokovnih oddaj za trgovino, obrt in industrijo stabilizirala. Praška oddajna postaja participira s 54% pri skupnih češkoslovaških relacijah za strokovno radijsko službo za trgovino, obrt in industrijo, ostale postaje pa s 46%. Skupaj oddajajo tedensko 11krat po 10 minut za trgovino, obrt in industrijo, t. j.: 6 teh oddaj pride na radijsko postajo Praga, drugo pa na ostale postaje. Radijska postaja Bratislava ima tedensko samo eno samostojno oddajo za trgovino, obrt in industrijo, eno pa prenaša iz Prage. Brno in Košice imata dve samostojni tedenski oddaji, Moravska Ostrava in Ban. Bistrica pa prenašata strokovno oddajo iz Prage.

Od celotne češkoslovaške radijske oddaje je ta oddajni čas najkrajši in se dela mnogo na tem, da bi se podaljšal.

Program

Strokovna oddaja za trgovino, obrt in industrijo ima namen informirati gospodarske ljudi o aktualnih gospodarskih ali drugih strokovnih vprašanjih. Predvsem govore te oddaje o proizvodnji, njenem pospeševanju, o produkciji in prodaji (oddaji blaga ter o uvozu in izvozu). V program se nadalje uvrščajo predavanja socialno političnega značaja in vprašanja iz obrtnega, trgovinskega in meničnega prava. Mnogo predavanj je posvečenih finančnim, davčnim in taksnim vprašanjem, poslovni kalkulaciji, knjigovodstvu, reklami in oglašanju (inseriranju). Potrebna pažnja se tudi posveča pospeševanju industrije in obrta, strokovno-šolskemu vprašanju, zaščiti modelov, tovarniških znamk in patentov. Tudi kulturna, denarna, zgodovinska in druga vprašanja se vedno bolj uvrščajo v radijski program.

Poleg tega nudi program reden tedenski pregled novic, ki se tičejo trgovine, obrta in industrije. Mesečno po enkrat oddaja radijska postaja v Pragi poročila o izvozu, davčnih zadevah, denarnih in finančnih vprašanjih. Od časa do časa se sporočajo novosti v gospodarski literaturi. Program upošteva tudi aktualna sezonska vprašanja kakor n. pr. poročila o božičnem in velikonočnem položaju na trgu ter opozarja na potrebe tujskega in turističnega prometa in na razne razstave, velesejme itd.

Predavanja imajo vzgojni, informativni in kulturni pomen. Isti namen imajo tudi pogovori, ki hočejo v popularni obliki razložiti različna težka vprašanja v vseh področjih, ki zanimajo obrtnika in trgovca. Tu je treba zlasti omeniti reportaže o raznih razstavah in podobno. Zadnje čase se posveča večja pažnja tudi uvrščanju raznih scen, ki trajajo navadno 15 do 20 minut.

Te scene se nanašajo na vsakdanje življenje, na drugi strani pa so prilagojene zgodovinskemu okviru, pri čemer se uporabljajo kulturne in zgodovinske slike.

Na vrsto pridejo tudi feljtoni iz zlatih starih časov obrta, zasedanje cehov, poročila o cehovskih spominih, o umetnem obrtu, tečaji za pospeševanje obrta itd.

Izbrani sodelavci, zlasti državni uradniki, uradništvo trgovinskih zbornic in raznih strokovnih združenj, skrbe, da se obdrži visoki nivo strokovne oddaje. Mnogi vseučiliški profesorji in docenti kot tudi znani gospodarstveniki in osebnosti, ki so iz vrst industrijcev, trgovcev in obrtnikov, stopijo često pred mikrofon.

Dobave - licitacije

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 21. julija ponudbe za dobavo 2.500 kg karbida, kompresorskega olja ter raznega električnega materiala, do **28. julija** za dobavo električnih vžigalnikov, kontrolnega aparata ter raznega inštalacijskega materiala.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 22. julija ponudbe za dobavo 200 m³ rečnega peska, do **29. julija** za dobavo telefonskega materiala, do **5. avgusta** za dobavo raznih ventilov ter 450 kg žičnikov.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 30. julija ponudbe za dobavo strojnih jermen.

Uprava hidrografskega instituta mornarice v Splitu sprejema do 20. julija ponudbe za dobavo stroja za ostrenje, bencinske svetilke, raznih pincet i. dr.

Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 4. avgusta ponudbe za dobavo jelovega in borovega lesa, do **7. avgusta** za dobavo raznega avtomobilskega materiala, do **12. avgusta** pa za dobavo impregnirane lanene jadrenine.

LICITACIJE

Dne 27. julija bo pri Upravi Zavoda »Sarajevo« v Sarajevu licitacija za dobavo raznih železnih vijakov za les.

Dne 19. julija bo pri ekonomskem oddelku Štaba mornarice v Zemunu licitacija za dobavo raznih kocev, kašmira in polvolnene tkanine in **dne 16. avgusta** za dobavo električnih žarnic.

Dne 24. julija bo pri Upravi vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu licitacija za dobavo ovčje in kozje kože, **dne 30. julija** za dobavo rondel iz medi in **dne 31. julija** za dobavo odpadkov od cinka, raznega olja in masti za ležaje.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Cene v Franciji rastejo

Po kratki stabilizaciji cen v aprilu so se začele cene v Franciji zopet dvigati. Prav resna je nevarnost, da bo devalvacija franka zaradi dviga cen znova brez pričakovanega učinka. Po podatkih statističnega urada se je v juniju dvignil indeks za cene na debelo od 529 na 538, v primeri z l. 1936. pa celo za 46 odstotkov. Tudi indeks za cene na drobno se je v Parizu dvignil, in sicer od 586 na 590. V primeri z junijem 1936 znaša dvig 27 odstotkov.

Večji promet — večje blagostanje

Vse previsoke trošarine treba znižati

Govorimo o silno oživljeni gradbeni delavnosti v naši državi. Ti slavospevi pa so precej pretirani, ker pravi statistika, da se je proizvodnja cementa v naši državi povečala le za okoli 10 %, pri čemer pa je tudi vštet cement, ki se je izvozil. In tega ni bilo malo.

Cement pa se danes pri stavbah vedno bolj uporablja in vsako povečanje gradbene delavnosti je odvisno predvsem od cene cementa. Cement pa je danes najdražji stavbeni material, to pa predvsem zaradi visokih trošarin, ki se plačujejo za cement. **Nič manj ko 30% vse prodajne vrednosti cementa gre za trošarine.** Posledica tega je, da se pri nas gradbena delavnost še ni tako razvila, kakor bi se morala. Nekateri ljudje so pri nas tega že žalostnega mnenja, da je dokaz živahne gradbene delavnosti, če se zgradi par palač ali reprezentativnih stavb. Ti ljudje ne pomislijo, da stanuje ogromna večina ljudi v naši državi v silno **slabih stanovanjih** in da bi umrljivost takoj padla, če bi vsi imeli zdrava in vsak skromno udobno stanovanje.

Še drug dokaz imamo, da je pri nas gradbena delavnost popolnoma nezadostna. Čeprav se je v naših velikih mestih zgradilo že mnogo nad 10.000 novih stanovanj, so vendarle ostala ta enako draga. Jasen dokaz, da je še vedno premalo stanovanj, da je povpraševanje po stanovanjih še vedno večje kakor pa ponudba stanovanj. Iz tega pa sledi, da je treba gradbene stroške znižati in zato poceniti gradbeni material. V ta namen pa je treba v prvi vrsti znižati trošarino na cement, da ne bo visoka cena cementa ovirala gradbeno delavnost.

Račun strogih fiskalistov, ki vidijo samo znesek, ki ga direktno dobe od prodanega cementa, je čisto napačen. Kajti pocenitev cementa bo povečala gradbeno delavnost, bo zaposlila več ljudi, to bo povišalo državi dohodek od uslužbenskega davka in znižalo njeno socialno breme. Večja gradbena delavnost bo v vseh drugih gospodarskih panogah dvignila življenje, da bo indirektni dobiček od večje potrošnje cementa dal državi mnogo več kakor pa skrajno povišana trošarina na cement.

Večji promet — večji zaslužek! Če velja to načelo za vso trgovino, če se po tem načelu ravna ves svet, menda tudi za državo ne bo napačno, če se bo ravnala po njem. Zato naj država vse danes previsoke trošarine zniža, da se bo dvignil promet. Ali ni bolj pametno, če troši bencin 10.000 avtomobilov v državi, kakor pa da ga troši zaradi visoke trošarine na bencin samo 5000. Naj vendar vzamejo fiskalisti enkrat v roke svinčnik in izračunajo, koliko bi profitirala država, če bi se pri na polovico znižani trošarini na bencin potrojil bencinski promet! Isto velja za trošarino na sladkor, ki je mnogo prevelika in ki je celo tako pretirana, da škoduje ljudskemu zdravju. Vzeti ljudem, katerih edina večerja je kava, še to večerjo, je vendar malo preveč. Zaradi visoke cene sladkorja — in tega je kriva previsoka trošarina — pa si mnogi ljudje ne morejo privoščiti niti kave za večerjo.

Trošarine na najneobhodnejše predmete so pri nas previsoke in one so glavni vzrok, da je pri nas življenje predrago in da so ljudje nezadostno prehranjeni. Jetika najde pri nas tako mnogo žrtev samo zato, ker so ljudje zaradi preslabe hrane premalo odporni.

Sedaj se zopet pripravlja povišek cen za moko. Za pasivno Slovenijo bo to naravnost usoden udarec in zato znova opozarjamo, da je življenje treba poceniti, ker je kupna sila ljudi izčrpana. Pri sedanjih skromnih zaslužkih ljudje res ne prenesejo nobenega poviška cen za najbolj nujne življenjske potrebščine. Večno ni mogoče zategovati pasove, enkrat se pride le na zadnjo luknjo — in na tej smo danes!

Zato ponavljamo: pocenite življenje in znižajte previsoke trošarine!

Doma in po svetu

Obmejni prebivalci Bolgarske in Jugoslavije so priredili na Vrki Čuki blizu Zaječarja veliko manifestacijo bratstva, katere se je udeležilo okoli 10.000 kmetov.

Skupščinski konkordatni odbor je sprejel konkordat z 11 proti 10 glasovom. Proti je glasoval tudi predsednik odbora dr. Janjić. Od slovenskih poslancev sta glasovala proti Ivan Prekoršek ter dr. Jančič, za pa je glasoval poslanec Gajšek.

Konkordatni odbor je imel nato še eno sejo ter je bil po pojasnilih predsednika vlade sprejet konkordat z 12 proti 9 glasovom.

V poročilu o zadnji skupščinski seji beremo naslednji zanimivi stavek: Predsednik Ćirić: »Besed, ki jih je izrekel posl. Tonić **ni nihče slišal.** Toda vsi mi, **ki smo jih slišali,** smo bili takoj zaradi njih ogorčeni...«

Senat je s 37 proti 20 glasovom sprejel v načelu zakonski načrt o novih kovancih. Nato pa skoraj z istim razmerjem glasov še v podrobnostih.

Zagrebški nadškof dr. Bauer je prišel v stiški samostan, kjer ostane ves mesec.

Za poslanika v Varšavi je imenovan pomočnik zun. ministra Vladislav Martinac.

Nikola Tesla je prejel na svoj 81. rojstni dan red Belega orla, češkoslovaška vlada pa ga je odlikovala z redom Belega leva.

Gospodarsko-finančni odbor ministrov je sklenil, da se najame pri Drž. hip. banki posojilo **v** višini 267 milijonov din **za** položitev **kabla Beograd—Maribor.** Posojilo bo odplačal poštni minister v 9 letih. Ko odobri ta sklep še ministrski svet, kar je pričakovati, bo posojilo takoj najeto.

Velika lovska razstava se otvori v Zagrebu v soboto dne 17. julija. Razstava bo na Zagrebškem zboru.

V Beogradu se je ustanovila d. d. »Surveillance« z glavnico 1 milijona din. Družba kontrolira težo in kakovost blaga, ki se odpošilja v tujino. Družba pa opravlja tudi špediterske, transportne in skladiščne posle ter daje lombardne kredite. Nova družba je podružnica ženevske družbe, ki ima 10 milijonov šv. frankov kapitala.

Neka angleška družba se je ponudila, da postavi v Jugoslaviji veliko tvornico za kable. Tvornica bi imela tako veliko kapaciteto, da bi mogla kriti potrebe vseh balkanskih držav. Ponudba je nastala v zvezi z vprašanjem položitve kabla Beograd—Maribor.

Beočinska tvornica cementa je imela lani skupno 27,5 milijona din izdatkov, od katerih je šlo za: plače 4,5, socialne dajatve 1,0, davke 5,0, trošarino 7,3, odpise 0,3, kot rezerva za zmanjšane vrednosti pa 4,1 milijona din. Čisti dobiček tvornice je znašal 1,5 milijona din.

V Brodu je bila podpisana pred obrtno oblastjo kolektivna pogodba med podjetjem »Slavex« in delavstvom. Nad 70% delavcev je dobilo za 17 do 20% povišane plače. Poleg tega se priznavajo delavstvu tudi razne druge ugodnosti. Končno se priznava v pogodbi Mačkov Hrvatski delavski savez kot pravi zastopnik delavstva.

Predsednik Roosevelt je izjavil, da nikakor ne more verjeti, da bi mogla imeti svetovna gospodarska konferenca v današnjih razmerah uspeh.

Z opravičilnim pismom nadškofa Sapiehe na predsednika poljske republike je bil konflikt zaradi vevelske grobnice poravnan.

Svetovna konferenca svobodnih krščanskih ver se je začela v Londonu pod predsedstvom kenterberijskega nadškofa. V svojem govoru je nadškof ostro obsodil vse avtoritativne režime, ki ovirajo svobodo vesti in prepričanja.

Eno milijardo lir bo italijanska vlada investirala za nove hotele. Zaenkrat je določeno, da se v ta namen izdajo 6odstotne obveznice v višini 500 milijonov lir.

Italijanska vlada je izdala odlok, da smejo v bodoče italijanski časopisi obsegati največ 6 strani.

V angleški poslanski zbornici je skupina poslancev predlagala, da se zopet začne proučevati vprašanje predora pod Rokavskim prelivom, ker bi bila potem prehrana Anglije tudi v primeru vojne popolnoma zagotovljena. Ministrski predsednik Chamberlain je pristal, da posebni odbor proučuje to vprašanje.

V sovjetski Rusiji so začele padati cene za industrijske proizvode, ki jih potrebujejo široki sloji prebivalstva.

Zagrebški letni šmarjetni sejem

V sredo je bil v Zagrebu največji letni sejem šmarjetni sejem. Dogon živine je bil izredno velik, saj je bilo na trg prignanih 1135 glav več ko pred enim letom. Manj pa je bilo na trg postavljene plemenite živine, ker se ta kupuje za izvoz že na podeželskih sejmih. Živahna je bila kupčija s konji, ker je bilo mnogo tujih kupcev, zlasti iz Švice. Cena težkim konjem se je zato dvignila za 500 do 1000 din pri paru. Cene prešičev so ostale neizpremenjene.

Dogon: 86 bikov, 1396 krav, 348 junic, 232 juncev, 328 volov, 324 telet, 2050 konj in žrebet, 10 koz, 904 prešičev in 335 pujskov.

Cene (za kg žive teže): biki po 5 do 7, krave za klanje po 3'50 do 5'50, za klobase po 2'50—3, junice za mesarje po 4'50—6, junice za rejo po 1000—1300 din za žival, voli I. vrste po 6—6'50, II. vrste po 5—5'50, bosenski po 3'50—3'75, junci po 4'50—5'50, živa teleta po 5'50—6'50, debeli prešiči po 7'50 do 8, mršavi po 6—7, pujski po 70 do 130 din za žival, drobnica po 100—130 din za žival, lahki konji po 4500—5500, srednji po 7000 do 7500, težki po 9500—11.000 din za par, jahalni konji po 4500—5500, žrebeta po 1600—2500 din za grlo.

Detelja po 55—65, seno po 40 do 50, slama za steljo po 30 do 36 din za 100 kg.

Radio Ljubljana

Sobota, 17. julija: 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme, — 18.00: Tamburaški septet — 18.40: Freudova razlaga sanj (prof. E. Hrovat) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar) — 20.30: Prenos opere iz Rogaške Slatine (Seviljski brivec) — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored.

Nedelja, 18. julija. 8.00: Oddelek godbe »Sloga« — 9.00: Čas, poročila, spored — 9.15: Verski govor (dr. Roman Tominec) — 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz cerkve svetega Petra v Ljubljani — 10.00: Prenos promenadnega koncerta iz Rogaške Slatine — 11.30: Otroška ura (gdč. Manica Komanova) — 12.00: Plošče — 13.00: Čas, poročila, spored, obvestila — 13.15: Akademski pevski kvintet — 17.00: Kmet. ura: Organizacija mlekarstva v Sloveniji (Alojzij Obersne) — 17.30: Fantje na vasi, sestre Stritarjeve in plošče — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored — 19.30: Nac. ura: Prirodne in kulturne posebnosti Jugoslavije — 19.50: Večer ob tabornem ognju (idila iz skavtskega tabora) — 20.50: Uvod v prenos — 21.00: Prenos iz Rima: Donizetti: Ljubavni napoj — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored.

Ponedeljek, 19. julija. 12.00: Sprehod po gozdu (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Vrsta veselih pesmic (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: Nac. ura (dr. Fran Bubanović) — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Lenerjev godalni kvartet (plošče) — 20.10: Zdravniška ura: Igra narave v bitju in žitju človeka (dr. Ivan Matko) — 20.30: Brahmsova ura: Sodelujeta ga. Helena Lapajne in g. prof. Marjan Lipovšek — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Originalna švicarska glasba (bratje Malenšek).

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE
reg. zadr. z o. zav.
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6
Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Naznanilo preselitve
Tvrdka „GROM"
carinsko-posredniški in špedicijski bureau, družba z o. z.
LJUBLJANA
se je preselila iz dosedanjih prostorov v Kolodvorski ulici štev. 41 v nove prostore
na MASARYKOVO CESTO STEV. 14/I.
(palača „Grafika")

Srajce za gospode bele: šifon v vseh kvalitetah, modne: poplin, cefir in v svili, športne od navadne do najboljše kvalitete, spalne srajce bele in barvaste, spodnje hlače, delovne halje, sploh vse perilo lastnega izdelka nudi v svoji novi specialni trgovini
F. I. GORIČAR, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 30
Velika zaloga blaga za srajce in drugo perilo! Izgotavlja se tudi po naročilu!

Zahtevajte povsod pristni zdravstveni liker
FLORIAN
izdelek veležganjarne in rastlinske destilacije
Fr. Zaletel
ST. VID nad LJUBLJANO
ZAHTEVAJTE PONUDBE!

VELETRGOVINA kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
Ljubljana
Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.
Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Izdajatelj »Konzorcij Trgovskega lista«, njegov predstavnik dr. Ivan Pless, urednik Aleksander Železnikar, tiska tiskarna »Merkur«, d. d., njen predstavnik Otmar Mihalek, vsi v Ljubljani.